

Datum: 2020-04-06
Handläggare: Sture Alexandersson
Direktr:
Diariernr: 2020.013 MN

Miljöskyddsnämnden

Yttrande över förslag till detaljplan, samrådshandling förskola vid Nolhaga allé (E 2020-899)

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadskontoret har till miljöskyddskontoret översänt samrådshandlingar rörande detaljplan förskola vid Nolhaga allé för yttrande. Syftet med planen är att möjliggöra byggnation av en ny förskola som ska ersätta befintlig temporär förskola. Syftet är också att anordna en tillräckligt stor förskolegård samt skapa bra tillgänglighet för gående och cyklister till förskolan. Planläggningen sker med utökat förfarande.

Beredning

Friyta

Enligt planbeskrivningen ska den nya förskolan inrymma ca 120 barn i 6 avdelningar. Enligt planförslaget innebär det en friyta på 44 m² per barn (en friyta är i detta sammanhang en yta för barnens utvistelse som ska kunna användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet). Det finns inga riktlinjer på hur stor en friyta ska vara på en förskola men Boverket rekommenderar 40 m² per barn i förskolan och 30 m² i grundskolan.

Planförslaget innebär att delar av Nolhagaskolans skolgård kommer att tas i anspråk för förskoleverksamhet. Det innebär att Nolhagas skolgård krymper från 34 m² per barn till 24 m² per barn. Samhällsbyggnadskontoret bedömer att då Nolhagaskolan redan är etablerad inom planområdet är avsteget från Boverkets riktlinje godtagbar.

Luftföroreningar

Förskolan vid Nolhaga allé kommer till antalet inskrivna barn att vara en av de större förskolorna i Alingsås kommun. Det innebär att biltrafiken i de centrala delarna av Alingsås tätort kommer att öka. Västra Ringgatan, tillsammans med Gärdesgatan vid E20, har i kommunen varit de gaturum som har haft de högsta halterna av luftföroreningar i kommunen. Miljökvalitetsnormen för kvävedioxid, bensen och inandningsbara partiklar (PM10) har klarats (underskridits) men de preciserade miljömålen för dessa luftföroreningar har överskridits under ett flertal år på Västra Ringgatan. De senaste åren har dock luftföroreningshalterna i nämnda gaturum sjunkit som årsmedelvärde vilket inneburit att halterna av kvävedioxid och bensen underskridits. Hur situationen ser ut i nuläget för PM10 är oklart eftersom någon regelbunden övervakning av denna luftförorening inte görs.

Risk för förorenad mark

Bostäderna på fastigheterna Sörhaga 2:2 och 2:2 som ska rivas har sannolikt värmts upp med hjälp av oljeeldning. Oljespill vid tankningar kan ha förekommit.

Strandskydd

Det råder strandskydd 100 m från Säveån och planområdet omfattas därmed av strandskydd. För detaljplanen ska kunna antas krävs dispens från

strandskyddsbestämmelserna enligt de särskilda skälen som anges i miljöbalkens 7 kap. 18 c §. Samhällsbyggnadskontoret hänvisar till de särskilda skälen:

- Området har redan tagits i anspråk på ett sätt att det saknar betydelse för strandskyddets syften.
- Området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området.
- Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Naturvärden

En naturvärdesbedömning med förslag till skötselåtgärder togs fram för Nolvagaområdet 1993. Syftet med rapporten var bl.a. att lokalisera områden med höga naturvärden. De partier som av Nolvagaområdet som hyser värdefull natur har studerats närmare i syfte att utarbeta sköselförslag för att vårda områdenas naturvärden. Planområdet har dock inte studerats närmare då detta område inte ansågs inhysa värdefull natur.

Planområdet utgörs i norra delen av, samt angränsar i öst och i syd till, mark som pekas ut som sammanhängande område med värdefull natur längs med Sävveåns stränder. Det utpekade området utgörs av blandade lövträd och har ett värde för bland annat fågellivet. Grönskan längs stränderna bidrar till att binda jorden och därmed reducera erosionen i vattendraget. Grönstråket längs Sävveån har även estetiska värden och används frekvent av alingsåsarna som rekreatjonsområde.

Dagvatten

Jordarten i det aktuella planområdet består av sand. Marken har därmed god genomsläpplighet och möjlighet till infiltration. Samhällsbyggnadskontoret föreslår som en metod att lokalt omhänderta dagvatten bl.a. att anlägga ett svackdike öster om de nya parkeringsplatserna. Ett svackdike är ett gräsklätt dräneringsstråk som ger långsam borttransport av regnvatten.

Släckvatten

Vid en eventuell brand kan större mängder förorenat släckvatten skapas. Släckvatten kan rinna ut i Sävveån och påtagligt skada vattenkvaliteten och Natura 2000-området som finns vid Sävveåns utlopp i Mjörn. Dessutom kan släckvatten påverka kommunens pågående arbete med en nödvattentäkt. För närvarande finns ett grundvattenrör som är avsedd för nödvattentäkt i planområdets närhet.

Samhällsbyggnadskontoret föreslår att en stoppbrunn eller ventil monteras i en dagvattenledningen i planområdet eller i planområdets närhet för att förhindra att släckvatten når Sävveån.

Nödvattentäckt

Enligt uppgift driver Samhällsbyggnadskontoret ett arbete med en nödvattentäkt i planområdets närhet. Skyddet av vattentäkten bör beaktas med avseende på bl.a. släckvatten vid en eventuell brand.

Kretsloppsavdelningen på Samhällsbyggnadskontoret anser att det har aldrig varit aktuellt med att skapa ett vattenskyddsområde runt vattentäkten av praktiska skäl men frågan är

ännu inte avgjord. För övrigt anser Kretsloppsavdelningen att det är viktigt att det finns åtkomst till brunnen via körväg.

Strategisk miljöbedömning

Samhällsbyggnadskontoret skriver att "kommunen" har bedömt att en strategisk miljöbedömning inte behövs för det aktuella planområdet.

Buller

En bullerkonsult har beräknat trafikbullret vid förskolan och vid förskolans uteplats

- i ett nuläge
- i en framtida situation utan utbyggnad av förskolan
- i en framtida situation med utbyggnad av förskolan

Dessutom har en bullerberäkning gjorts vid närliggande flerfamiljhus och bostadsgård på fastigheten Hjulet 1. Korsningen Nolhagagatan/Sidenvägen/Nolhaga allé är försedd med gatsten. Detta bidrar till en ökning med 3 dB jämfört om korsningen är försedd med asfalt.

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att den gatstenförsedda korsningen inte beräknas bidra till förhöjda trafikbullernivåer för bostäderna Hjulet 1 i förhållande till det trafikbuller som genereras på Nolhagagatan.

Resultatet av bullerberäkningarna visar att bullertillskottet år 2040 för bostäderna vid Hjulet 1 blir ca 0,4 dBA utan utbyggnad av förskolan och ca 0,5 dB med utbyggnad av förskolan. Det innebär att bullret inte ger upphov till förhöjda ljudnivåer jämfört med riktvärdena i planbestämmelserna i detaljplanen för Bostäder vid Nolhagagatan

3. För förskolans skolgård/friyta klaras riktvärdena utom för 20 % av denna uteyta. För att även klara riktvärdet för hela förskolegården föreslås att en 1,5 m hög och 43 m lång bullerskärm ska uppföras i planområdets norra del. Startbesked får inte ges för huvudbyggnad förrän bullerskärm har uppförts.

Miljöskyddskontorets synpunkter

Planförslaget innebär att biltrafiken på Nolhagagatan och Sidenvägen bedöms öka med 10 % till år 2040. Ca 2,5 % av trafikflödet på nämnda gator härrörs detta år från trafik kopplad till förskoleverksamheten. Miljöskyddskontoret bedömer att detta också innebär en trafikökning av de centrala delarna av Alingsås tätort även om trafiken till och från förskolan är blygsam jämfört med övrig trafik på dessa trafikstråk. Miljömålet samt nedre utvärderingströskeln för PM10, dvs inandningsbara partiklar mindre än 10 mikrometer, överskreds på Västra Ringgatan år 2015. Ytterligare trafikökning på denna vägsträcka innebär risk för än sämre luftkvalitet. Enligt Naturvårdsverket kan korttidsexponering för relativt höga halter av partiklar orsaka andningsbesvär och andra luftvägssymtom, men även hjärt- och lungsjukdomar samt förtida dödsfall. Däremot kan långtidsexponering för redan låga halter av partiklar orsaka bl.a. hjärt- och kärlsjukdomar och lungcancer. Partiklar har särskilt stora negativa effekter på barns hälsa. De orsakar till exempel astma och försämrad lungutveckling hos barn. Marken närmast nuvarande eller dåvarande påfyllningsstället för brännolja på fastigheterna Sörhaha 2:2 och 2:3 bör undersökas beträffande föroreningar från eventuellt spill av olja. Eventuella oljecisterner förlagda under markytan bör avlägsnas och anmälas ur bruk.

Samhällsbyggnadskontoret har gjort en undersökning av om aktuell detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Undersökningen har gjorts med hjälp av

Miljöbedömningsförordningen som började gälla 2018-01-01. Huruvida miljöbedömningen har omfattat skyddet av nödvattentäkten framgår inte.

Ekonomisk bedömning

Ej relevant.

Förslag till beslut

Miljöskyddskontorets förslag till yttrande antas och skickas till Samhällsbyggnadsnämnden som Miljöskyddsnämndens svar på remissen.

Bilagor: Planbeskrivning, kartor, bullerutredning och trafikutredning

Beslutet ska skickas till

Samhällsbyggnadsnämnden

Sture Alexandersson
Miljöskyddsinspektör

Maria Jacobsson
Avdelningschef